

*Dr. jur. Rainer Buchert: ZUM POLIZEILICHEN SCHUSSWAFFEN-
GEBRAUCH (KRIMINALWISSENSCHAFTLICHE ABHANDLUNGEN,
Band 8. Herausgeber: Prof. Dr. jur. Friedrich Geerds). Verlag
Max Schmidt-Römhild. Lübeck, 1975.*

Проблематика употребе ватреног оружја од стране полиције побуђује и у пракси и у теорији велико интересовање. У животу када се сретнемо са применом ватреног оружја од стране полиције нама се по правилу постављају питања о основаности и оправданости употребе овог веома опасног средства, а у теорији ми смо суочени са правним основом и етичком оправданошћу прибегавању ватреном оружју у разним животним ситуацијама друштва- државе. Због свега овог нашу пажњу је и привукла студија „О употреби ватреног оружја од стране полиције“ Р. Бухерта, утолико пре што је веома мало целовитих радова о овој сложеној тематици. Код Бухерта је присутан кривичнопроцесни, криминалистички и криминолошки захват употребе ватреног оружја од стране полиције са историјским освртом на правно регулсање ове материје како у Савезној Републици Немачкој тако и у иностраном праву. Бухерт је своју студију сачинио тако што најпре додирује пар основних државноправних питања у вези са увођењем права на вршење власти уз употребу ватреног оружја од стране полиције, да би после тога изнео кривично-правну и кривичнопроцесну ситуацију у Савезној Републици Немачкој. То би била садржина првог поглавља, док је друго поглавље посвећено криминалистичким и криминолошким аспектима проблема. И најзад, у трећем поглављу аутор гради пут једној новој концепцији, завршавајући своја излагања неким предлозима за будуће право. Још нешто, на крају књиге аутор нам је дао и један богат преглед немачке литературе о проблематици употребе ватреног оружја од стране полиције.

На самом почетку Р. Бухерт је суочен са нужношћу присуства мера принуде ради гарантовања постојања и функционисања друштва-државе, али оно што њега мотивише то је веома богат фонд овлашћења полиције у вршењу државне принуде, која се демонстрира код употребе ватреног оружја. Посреди су конфликтне ситуације између државе и њених чланова. Ако оставимо по страни тортуру и смртну казну, употреба ватреног оружја од стране полиције може најдалекосежније да угрози основна права грађана. Зато је аутор и поставио себи за задатак да подвргне свестраном разматрању ово тако опасно средство вршења власти и да презентира оправдану и уверљиву правну основу за његову примену у изузетним случајевима.

Ако оставимо у сенци историјски осврт на право о употреби ватреног оружја од стране полиције у немачким земљама, неопходно је истаћи да је аутор веома марљиво изложио каталог кривичног дела која може да учини полиција противправном употребом ватреног оружја према важећем кривичном законодавству. Одрах после овога изложени су услови под којима може доћи до употребе ватреног оружја према полицијском праву и случајеви дозвољене употребе ватреног оружја, који носе управноправни карактер. Најзад су пред нама и могући случајеви употребе ватреног оружја код предузимања одређених радњи кривичног поступка, као и

прописи о извођењу употребе ватреног оружја. Р. Бухерт је веома навестан позитивиста у приказу правног стања проучаване проблематике. Његова криминолошка и криминалистичка разматрања имају један шири методолошки концепт. У границама могућности он је настојао да нам презентира статистичку панораму употребе ватреног оружја од стране полиције. Међутим, аутор је имао тешкоћа око прикупљања статистичких података, па ипак његово настојање је корисно. Треба скренути пажњу и на његова истраживања појавних облика употребе ватреног оружја, као и узроку који доводе до ове употребе. Овде је пред нама у извесној мери и социологија ове проблематике. Са страница које говоре о криминалистичкотехничкој и криминалистичкотактичкој употреби ватреног оружја треба указати на она места где се аутор бави питањем новог полицијског оружја и питањима образовања и васпитавања полиције, како употреба ватреног оружја не би излазила из оквира дозвољеног. Овај методолошки плурализам Р. Бухерта пружа изванредну могућност за свестрано сагледавање проучаване тематике.

У тражењу што шире платформе за своја разматрања, анализе и закључивања Р. Бухерт је прибегавао и упоредном методу. Тако у његовој студији срећемо и један осврт на инострано право. Унутрашња класификација показује сврставање држава у кругове: средњеевропски (Аустрија и Швајцарска), романски (Француска и Италија), северни (Норвешка и Данска), источноевропски (Немачка Демократска Република) и англо-американски правни круг (Енглеска и Сједињене Америчке Државе). На овај начин његова студија проширује наше видике и преко граница Савезне Републике Немачке и омогућује нам компаративни увид у веома деликатну проблематику употребе ватреног оружја од стране полиције.

У завршним излагањима аутор подвргава важеће право у СР Немачкој критичкој оцени и настоји да изгради координацију између полицијског и кривичног процесног права у области употребе ватреног оружја. Последње странице студије посвећене су његовим предлозима за будуће право. Основна мисао Р. Бухерта је да је употреба ватреног оружја првенствено кривичнопроцесно средство принуде које је истовремено повезано и са спречавањем кривичних дела, с тим што се овим не искључује његова употреба заснована на праву нужде. Поред овога јасно одвојена и уско ограничена остаје да постоји полицијскоправна употреба ватреног оружја чисто за одбрану од опасности. Ову основну мисао аутор је и разрадио. Но, одмах морамо додати да су и његови ставови у решавању ове деликатне проблематике подложни критици, јер је много лакше изградити општу мисао него ли њу довести до адекватне разраде и примене и ускладити је са *in dubno pro libertate*. У сваком случају треба се сложити са завршном примедбом аутора, да нам је својом студијом презентирао прилог, — ми бисмо додали изванредан прилог дискусији о једној теми са којом се срећемо у животу друштва-државе.

Д. В. Димитријевић